

svoje pregreške spoznali, je obžalovali in se poboljšali. Tudi to, kar nas najbolj skerbi, oberne Bog mnogokrat tako, da nam je dobro in koristno, ako samo človek terdno sklene, da bode vprihodnje previdnejši in se bode varoval nove in še večje nesreče. Ako kedó v greh pade, čuvati se mora vprihodnje tembolj, da zopet v novo ne greši; tako stori tudi ti in vsake priložnosti v greh se izogiblji. Prosi pa tudi Boga, da bode vedno s taboj in ti pomaga, kedar si v skušnjavah in nesreči.“

Tako so gosp. učitelj Viljema podučili: Viljem si je vse to zapomnil, bil je odsihdob dober in prijazen otrok, ter ni nikomur nič žalega storil.

T.

Prebrisan sodnik.

Nek Slavjan, ki je delj časa živel v Carigradu, pripoveduje od Jusuf-Paše naslednjo dogodbo, katere je bil on sam priča.

V prodajalnico nekega Gerka, ki je z jestvinami in dišavami teržil, pride Turek, da bi si kupil 9 funtov ôlja. Tergovec mu ôlje odvaga in Turek mu pomoli zlat denar, da se naj plača. Ker nij imel tergovce zadosti drobiza, da bi mu dal nazaj, kolikor je bilo odveč, vzame iz neke miznice mošnjo, v katerej je bilo 500 piastrov (srebernega turškega denarja): a brez da bi jo odvezal in kak novce iz nje vzel, dene jo naglo zopet na prejšnje mesto, ter gre v bližnjo prodajalnico zlati denar menjat.

Mej tem potegne Turčin, ki je ostal sam v prodajalnici, mošnjo iz predala, potisne jo pod svojo haljo (dolgo sukunjo), ter jo naglo pobriše iz prodajalnice. Ko se Gerk verne, ne najde več Turčina in kmalu tudi pogreši mošnjo. Kaj mu je storiti? Urno jo potegne za njim in ga tudi res dojde blizu neke straže. Ondotni stražar preišče Turčina in res najde pod njegovo haljo ukradeno mošnjo. Zdaj vpraša stražar Gerka, koliko gotovine je bilo v mošnji, in ko prešteje novce, prepričal se je, da je Gerk resnico povedal. A Turek na vso moč taji, da on novcev nij ukradel, ter pravi, da so noveci njegovi. Stražar si v tej zadregi ne vé drugače pomagati, nego da utakne obedva v luknjo, a mošnjo pošlje divanu, to je, višjeji sodniji.

Drugega dne sta bila obedva poklicana pred velikega vezirja Jusufa, carovega namestnika, prvega sodnika in ministra. Sodnik izprašuje prvega in drugega, a to brez vsega vspeha, kajti Gerk in Turčin terdita vsak svojo izjavo, ter celó prisežeta na to, da sta resnico govorila.

Sodnik je v velikej zadregi. Akoravno se je pravda med muhamedanom in kristjanom veršila, ostane vendar Jusuf pri pravnem in postavnem poti. Da bi to stvar prav na tanko in pravično razsodil, odloži razsodbo do drugega dne, ter jima na serce polaga, da naj še enkrat vsak svojo izjavo vestno prevdarita, kajti krivičnika, ako svoje pregrehe ne obstane, bode gotova smert zadela. To rekši, ukaže obedva nazaj v ječo odpeljati.

Vežir ostane mož beseda. Drugega dne je bila pravda njegovo prvo opravilo, katerega se je poprijel. Ali zastonj, ker tudi denes dobi ravno isti odgovor kakor včeraj. Gerk je rekel, da je novce, ki jih je ôni dan izteržil, zaradi tega

prideržal, ker je hotel dolg izplačati nekemu upniku, katerega imé in stanovanje sodniku tudi naznani. Baš zaradi tega nij hotel ónega zneska v mošnji načeti, ker je dolg iznašal ravno 500 piastrov, ter je raje šel zlati novce, ki mu ga je Turčin dal za olje, v bližnjo prodajalnico menjat.

Zdaj se Jusuf oberne proti Turku in ga vpraša: „Kje si dobil mošnjo s piastri, ki je bila najdena pod tvojo haljo?“

„Prodal sem različnim tergovcem nekoliko vaganov ječmena in sem denar skupil“ odgovori Turek naglo in brez vsega premisljika.

Na to vezir v roki ploskne in dva njegova sužnja stopita v sodno dvorano. „Pojdi in prinesi mi kropa v sodno dvorano“ zaukaže prvemu: „a ti idi na terg, kjer je Turek ječmen prodal, in prinesi mi od enega ali več žitnih tergovcev 500 piastrov mnogoverstnega denarja“ reče drugemu. Sužnja odideta, da izveršita, kar jima je bilo naročeno.

Ko je bilo vse to storjeno reče sodnik svojima sužnjema, naj gresta in mu prineseta dve precěj veliki posodi v dvorano. Tudi to se je zgodilo. Zdaj vzame sodnik najprej óni denar, ki ga je suženj prinesel od različnih žitnih tergovcev, ter ga dene v prvo posodo, v drugo pa izstrese ónih 500 piastrov iz mošnje, za katere je pravda tekla. Ko se to zgodi, zapove svojemu sužnju naj v obe posodi vlije nekoliko vrele vode. Suženj stori, kakor mu je bilo rečeno. Sodnik zdaj vzame dve paličici ter prav pridno meša ž njimi novce v vrelej vodi.

Vsi, ki so bili v dvorani, čudijo se sodnikovemu ravnanju in nihče ne vé, kaj bode iz tega. Nekateri celó mislijo, da vezir copra. Vse je tiho in čaka, kako se bode stvar končala. Ko se vrela voda v posodah že precěj učuhne, ogleduje Jusuf in prevdarja vodo po verhu ter prosi tudi druge nazoče, naj bi to storili in poveršno vodo pogledali.

Po verhu vode, v katerej je bil denar žitnih tergovcev, plavale so same pleve, prah i. t. d., a po unej, v katerej so bili ukradeni denarji, videli so se sami oljnati cinki. Ta modra poskušnja je dovolj pokazala, da je Gerk nedolžen a Turčin tat, ki je mošnjo z novci res ukradel, kar je tudi potem obstal. Jusuf ga po turškeji postavi obsodi k smerti na vislice. Žitnim tergovcem pošlje izposojene novce zopet nazaj, a Gerku izroči ukradeno mošnjo, ter ga še obdaruje z dragim kaftanom (praznično obleko) in ga spremi celó na dom sè svojo častno stražo.

Iz tega se razvidi, da se je treba včasih tudi zvijače poslužiti, predno se pride pravici do jedra.

K.

Čimu poješ kos?

„Čimú poješ vsako jutro
Kos, ko komaj se daní?
Prej iskat si pojdi hrane,
Kjer se zernice dobi.“ —

„Če tud' druge tice zernje
Mesto mene poberó,
Vendar mi še dost' ostane,
Ko odpojem pesnico.

Torej prej, ko grem po hrane
Zmiraj Bogú hvalo dam,
On me vstvaril je, dobrote
Vse od njega le imam.

Nijsem tako nehvaležen,
Da bi hrane prej iskal;
Perva je, Bogá da hvalim
Petje mi zato je dal.“

F. Šetina.